

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.20.887/2018/3.

A tanács tagjai: dr. Szabó Klára a tanács elnöke, dr. Vasady Loránt Zsolt előadó bíró, dr. Madarász Anna bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Bólyai János és Társai Ügyvédi Iroda (fél címe 2; ügyintéző: dr. Szikinger István ügyvéd)

Az alperes: Dr. alperes neve (alperes címe.

Az alperes képviselője: dr. Czugler Péter ügyvéd (alperes címe.

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.21.062/2017/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 28.P.21.242/2017/4.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 1.890.000 (egymilliónyolcszázkilencvenezer) forint feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A peres felek között megbízási szerződés jött létre, amely alapján a felperes megbízta az alperest:
- az Kft. által a felperessel szemben a Fővárosi Bíróság előtt szám alatt 53.571.530 forint és járulékai iránt indított perben,
  - az I Kft. ellen a Fővárosi Bíróság előtt számú, 141.930.000 forint kártérítés megfizetése iránt indított perben,
  - valamint a felperes ellen a Fővárosi Bíróság előtt szám alatti felszámolási eljárásában történő jogi képvisellel. Az írásbeli szerződést a felek 2002. április 2-i keltezéssel látták el.
- [2] A szerződés 3.1. pontja szerint az alperes a fenti tevékenységéért 500.000 forint egyszeri megbízási díjra tarthat igényt. A 3.2. pont alapján amennyiben a peres eljárások sikerrel járnak, vagy

amennyiben a felek között olyan tartalmú egyezség jön létre, amelynek alapján felperes eláll követelésétől, vagy annak megszűnését elismeri, avagy abból enged, úgy megbízó a pertárgyérték és kamat, illetve az egyezségben megjelölt érték 25%-át fizeti meg a megbízottnak további díjazásként, perenként. Megbízottat illetik továbbá a megítélt perköltségek is. A megállapodás 3.5. pontjában a felek megállapodtak, amennyiben a megbízást a megbízó a fenti eljárások befejeződését megelőzően - bármely okból - felmondja, akkor a követelés 25%-a a megbízottra engedményezettnek minősül minden további nyilatkozat vagy cselekmény nélkül, és nyomban esedékessé válik.

- [3] A felek 2002. április 2-i keltezéssel másik megbízási szerződést is kötöttek a perbeli ügyvédi tevékenység ellátására, ebben 4% mértékű sikerdíjat kötöttek ki.
- [4] A Fővárosi Bíróság 2004. szeptember 9. napjával rendelte el a felperes felszámolását. A felszámolóbiztos 2005. január 13-án azonnali hatállyal felmondta a 25% mértékű sikerdíj ellenében kötött ügyvédi megbízási szerződést.
- [5] A felek 2011. november 28. napján peren kívüli egyezségeket kötöttek, amelyben a felperes vállalta, hogy 6.000.000 forint + áfa ügyvédi megbízási díjat megfizet az alperesnek, aki kijelentette, hogy a felperessel szemben semmilyen igényt nem támaszt a továbbiakban. A peres felek abban is megállapodtak, hogy közösen kérik a jelen per megszüntetését. Az elsőfokú bíróság a felek közös nyilatkozata alapján a pert megszüntette, azonban a másodfokú bíróság 5.Pf.20.765/2012/2. sorszámú határozatával a végzést hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per további tárgyalására utasította, miután az alperes a per megszüntetéséhez nem járult hozzá.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [6] A felperes keresetében a felek között - 25% mértékű sikerdíj kikötésével - létrejött megbízási szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte annak jóerkölcsebe ütközése miatt. Előadta, hogy a magas mértékű sikerdíj nyilvánvalóan ellenkezik a jóerkölcssel, továbbá azért ellentétes a társadalom általános értékítéletével, mert a perben jogi képviselőként eljáró megbízott részére az általa elvégzett tevékenység mennyiségétől, minőségétől függetlenül felmondás esetén a követelés bizonyos hányada jár.
- [7] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hivatkozott arra, hogy az általa végzett jelentős mértékű munka és kivételes ügyvédi tevékenység eredményeként jár a perbeli sikerdíj, az nem tekinthető aránytalannak. A felmondás esetére kikötött sikerdíj azt a célt szolgálja, hogy amikor már bizonyosnak látszik a pernyertesség, akkor felmondással ne legyen elhárítható a sikerdíj megfizetésére vonatkozó kötelezettség.

Az első- és másodfokú ítélet

- [8] A másodfokú bíróság 5.Pf.20.765/2012/2., 27.Pf.20.831/2015/16. és 4.Pf.20.082/2017/2. számú végzései folytán megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította; kötelezte a felperest, hogy 900.000 forint, míg az alperest, hogy 3.024.000 forint illetéket fizessen meg a Magyar Államnak.
- [9] A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 239/A. § (1) bekezdése, 200. § (1) és (2) bekezdése, az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (Ütv.) 9. § (2) bekezdésének felhívásával megállapította, hogy a felek között ügyvédi megbízási szerződés jött létre. A felek egymás közötti jogvitájukat egyezséggel rendezték, amelynek bírói jóváhagyása ugyan nem történt meg, azonban a feleket kötik az egyezségben foglaltak. Az egyezség kizárja, hogy az egyezséggel lezárt jogviszonyból eredően bármilyen igényt támasszanak a felek egymással szemben, ezért a szerződés jóerkölcsebe ütközésére alapított keresetet már ez okból is alaptalannak minősítette. Kiemelte, hogy az ügyvédi megbízási díj szabad megállapodás tárgya. Az Ütv.-ből

hiányzik a régi Ptk. 200. § (1) bekezdés második mondatából eredő korlátozás; miután pedig a felek az ügyvédi megbízási díjban szabadon megállapodhatnak, ezt a szabadságot sem a régi Ptk., sem a társadalom általános elvárásai nem korlátozhatják, így a jóerkölcsbe ütközés sem vizsgálható. A perköltségről a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 78. § (1) bekezdése és 8. § (5) bekezdése alapján határozott. Álláspontja szerint az alperes felesleges költségeket okozott azzal a rosszhiszemű magatartásával, hogy nem tartotta be az egyezségben foglaltakat, saját nyilatkozata megtámadásának sikertelenségét követően sem kérte a per megszüntetését, ezért a saját költségeit maga viseli. Az alperes személyes illetékfeljegyzési joga folytán előlegezett 3.024.000 forint fellebbezési illeték a felek peren kívüli egyezségkötését követően keletkezett, amely a per megszüntetése esetén nem merült volna fel. Az alperes e rosszhiszemű eljárásával felesleges költséget okozott, amelyet köteles megfizetni.

- [10] A felperes és az alperes által előterjesztett fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta. A perköltségre vonatkozó rendelkezését akként változtatta meg, hogy a felperest kötelezte 1.500.000 forint + áfa elsőfokú perköltség megfizetésére, míg a felperes által megtérítendő eljárási illeték összegét 3.924.000 forintra emelte fel. Kötelezte továbbá a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 100.000 forint + áfa másodfokú perköltséget. Megállapította, hogy a felperes fellebbezése meg nem engedett keresetváltoztatást tartalmazott, ugyanis abban a felperes a szerződés létre nem jöttének, illetőleg a szerződés jogszabály megkerülése miatti érvénytelenségének a megállapítását is kérte, amely a régi Pp. 235. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési eljárásban nem vizsgálható.
- [11] Álláspontja szerint a régi Ptk. 1. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az Ütv. rendelkezéseit a Ptk.-val összhangban kell értelmezni, mivel az előbbi jogszabály nem tartalmaz eltérő rendelkezést. Az ügyvédi megbízási szerződés kapcsán ezért a Ptk.-nak a szerződés érvénytelenségére vonatkozó szabályai, közöttük a régi Ptk. 200. § (2) bekezdés rendelkezései is érvényesülnek. Vizsgálta ennek okán, hogy a szerződés jóerkölcsbe ütközik-e. A jogerős ítéletben foglaltak szerint nem volt vitás, hogy a felperes arra adott meghatalmazást az alperesnek, hogy három ügyben lássa el bíróság előtti képviselőt, s az alperes e meghatalmazás alapján a felperes nevében eljár az adott ügyekben. A sikerdíj esetében azt vizsgálta, hogy ellenszolgáltatás nélküli szolgáltatás fenn áll-e. Azonnali hatályú felmondás esetén felmerülhet, hogy a felmondásig a megbízott a megbízás tárgyát képező ügyvédi tevékenységet már ellátta, ebből következően a régi Ptk. 483. § (3) bekezdésére is figyelemmel a megbízás felmondása folytán kár merülhet fel a felmondási jog alapos ok nélküli, visszaélészerű gyakorlása folytán. A peres felek között létrejött megbízási szerződésnek a felmondás esetére vonatkozó rendelkezése lényegében a 3/2006. számú jogegységi határozatban foglaltak leképezése, mert a felek quasi a kártérítési igényt rögzítették a szerződésben. A felmondás esetére kikötött ügyvédi munkadíj megfizetésére vonatkozó megállapodást a 3/2006. PJE-ben kifejtettekre figyelemmel nem tartotta a társadalom által elítélendő magatartásnak, így jóerkölcsbe ütközőnek.
- [12] Álláspontja szerint a peren kívüli egyezségben foglaltak alapján a perben ténylegesen meg nem tett nyilatkozatok rosszhiszemű pervitelt megvalósító magatartásként nem értékelhetők. Az alperesnek perbeli joga, hogy a felperes per megszüntetése iránti kérelméhez ne járuljon hozzá. Az a tény, hogy utóbb az alperes viszontkeresetet terjesztett elő, majd a viszontkereset tekintetében a per jogerősen megszüntetésre került, a folytatódó peres eljárásban felmerült költségek tekintetében már nem játszott szerepet, mivel a pert megszüntető végzés e vonatkozásban a perköltségekről is rendelkezett, tehát a viszontkeresettel összefüggésben felmerült perköltségek elszámolásra kerültek. Ebből következően az ezzel kapcsolatos további költségek felmerülése már nem kerülhetett a további eljárásban értékelésre, így ez nem adhatott alapot a régi Pp. 8. § (5) bekezdés alkalmazására. Utóbb a felperes volt az, aki a keresettől elálló nyilatkozatát visszavonta, és fenntartotta a módosított keresetét, amelyről a bíróságnak érdemi döntést kellett hoznia. Az a tény, hogy a kereset

tárgyában meghozott ítélet kétszer is hatályon kívül helyezésre került, nem az alperes rosszhiszemű pervitelére vezethető vissza. Miután az alperes rosszhiszemű pervitele nem volt megállapítható, a perköltség viselésre az általános szabályok voltak irányadók.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [13] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet elsődlegesen annak hatályon kívül helyezése és a keresetnek helyt adó határozat meghozatala, míg másodlagosan annak hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítása iránt. A régi Ptk. 200. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel előadta, hogy az ügyvédi törvény a megbízást nem szabályozza teljeskörűen, de a régi Ptk. általános rendelkezéseinek felhívását egyáltalán nem zárja ki, hanem feltételezi. Abból a tényből, hogy az Ütv. a régi Ptk. 200. § (1) bekezdésében foglaltakat nem tartalmazza, nem következik, hogy kizárná azok alkalmazását. Utalt egyebekben a BH2015. 15. és a BH2000. 250. számú eseti döntésekre. A perköltség viselésével összefüggésben előadta, hogy a jogerős ítélettel szemben az alperes a perben rosszhiszeműen járt el. A felperes által végrehajtott egyezség utólagos vitatása anélkül, hogy azt az alperes bíróság előtt megtámadta volna, kimeríti a rosszhiszeműség fogalmát. Emellett az alperes viszontkereset előterjesztésével és egyéb módon is igyekezett az eljárást elhúzni. Nem értett egyet a jogerős határozatban foglalt azon állásponttal, hogy a fél rosszhiszemű magatartása csak a perbeli magatartásával valósulhat meg, ezért a peren kívüli egyezség be nem tartása miatt az nem állapítható meg. A régi Pp. 8. § (2) bekezdésére utalva előadta, nyilvánvaló, hogy a perrel kapcsolatos kötelezettségek elmulasztása a jóhiszemű joggyakorlás követelményével ellentétes. Ha valaki elmulasztja a per megszüntetésére irányuló, rá nézve kötelező irat benyújtását, akkor ez a magatartás a Pp. hivatkozott szabályának megsértését jelenti. Az alperes az egyezség általa történt megtámadására is hivatkozott, holott bíróság előtt ilyen nem történt.
- [14] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [15] A régi Pp. 270. § (2) bekezdése a jogerős ítélet felülvizsgálatát jogszabálysértés esetén teszi lehetővé. A felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélet jogszabálysértését lényegében abban határozta meg, hogy a másodfokú bíróság téves jogi álláspontra helyezkedett a régi Ptk. 200. § (1) bekezdésének és a perköltség viselésével kapcsolatban a jóhiszemű pervitelre vonatkozó szabályok alkalmazása kapcsán. A Kúria a jogerős ítéletet ebben a keretben vizsgálta felül.
- [16] A keresetben foglaltakra és a jogerős ítéletben elbírált jogra figyelemmel - amely a szerződés jóerkölcsbe ütközésére alapítva irányult a szerződés érvénytelenségének megállapítására - a Kúria előrebocsátja, hogy a megsértett jogszabályhelyek között a felperes nem jelölte meg felülvizsgálati kérelmében az úgynevezett tilos szerződésekre, így a jóerkölcsbe ütköző szerződésre vonatkozó anyagi jogi rendelkezést, és e jogszabálysértésre vonatkozó jogi álláspontját sem fejtette ki. Arra tekintettel, hogy a régi Pp. 272. § (2) bekezdése alapján érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a törvény által előírt tartalmi követelmények maradéktalanul teljesülnek, a Kúriának a jóerkölcsbe ütközéssel kapcsolatos hivatkozást, így a bírói gyakorlatra történő utalást a felülvizsgálati kérelem elbírálásakor figyelmen kívül kellett hagynia [1/2016. (II.15.) PK vélemény].
- [17] A régi Ptk. 200. § (1) bekezdésében foglaltakat, vagyis a korlátozott magánautonómia elvét a másodfokú bíróság helyesen értelmezte az Ütv. rendelkezései kapcsán. A jogi képviselési tevékenység ellátására irányuló megállapodás egy, a régi Ptk. hatálya alá tartozó speciális megbízási

szerződés. Az Ütv.-ben foglalt sajátosságokhoz képest (a szerződés érvényessége, alaki feltételei, megszüntetése stb.) azonban a régi Ptk. rendelkezéseit is alkalmazni kell a felek jogviszonyára. Az Ütv. 9. § (2) bekezdésében foglalt szabad díjmegállapodás elve is csupán azt jelenti, hogy e körben konkrét jogi norma a feleket nem köti, ugyanakkor a szerződéskötés e szabadságát a régi Ptk. kötetmi jogi általános - Ütv. rendelkezéseivel nem ellentétes - szabályai korlátozzák. Helyes álláspontra helyezkedett ezért a másodfokú bíróság jogerős ítéletében, amikor a Ptk. 1. § (1) bekezdésre utalva megállapította, hogy az ügyvédi megbízási szerződésre is alkalmazni kell a régi Ptk. szerződés érvénytelenségére vonatkozó szabályait, és vizsgálta a szerződés jóerkölcsbe ütközését. Utóbbi körben kialakított álláspontja azonban nem képezhette a rendkívüli perorvoslat tárgyát a felülvizsgálat korlátaira figyelemmel.

- [18] A Kúria a perköltségről való döntést illetően is egyetértett a jogerős ítéletben foglaltakkal. A perbeli esetben az egyezség létrejöttét követően a felperes jelentette be az elsőfokú bíróságnak, hogy a peren kívüli megállapodást az alperes a neki írt levelében - megtévesztésre hivatkozással - megtámadta, ezért a per megszüntetése vonatkozásában tett nyilatkozatát visszavonja. A felperes kérte, hogy amennyiben a közös permegszüntetési kérelem benyújtásra kerülne, azt a bíróság hagyja figyelmen kívül. A későbbiekben mégis kérte a per megszüntetését az érvényes egyezségi megállapodásra hivatkozva. Ebben a helyzetben - az alperes által előterjesztett marasztalásra irányuló viszontkeresetre is figyelemmel - rosszhiszemű pervitelként nem értékelhető, hogy az alperes nem járult hozzá a per megszüntetéséhez, perbeli jogai e körben nem korlátozhatók. Emiatt a régi Pp. 8. § (5) bekezdése szerint nem késlekedett indokolatlanul valamely perbeli cselekménnyel és más módon felesleges költséget sem okozott. A felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal ellentétben az alperes valótlan tényt nem állított, a megtámadásra - amely a szerződő félhez intézett egyoldalú jognyilatkozat - a perbeli esetben ugyanis sor került. Helyesen utalt a másodfokú bíróság ítéletében arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének két esetben történt hatályon kívül helyezése nem az alperes rosszhiszemű pervitelére volt visszavezethető, és miután a felperes a keresetét fenntartotta, a bíróságnak azt érdemben kellett elbírálnia. A jóhiszemű joggyakorlás követelménye nem sérült, a perköltség viselésére az általános szabályok voltak irányadók.
- [19] A kifejtettekkel szemben a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott okból nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [20] A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre. Arra tekintettel azonban, hogy az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő, a felülvizsgálati eljárási költségről rendelkezni nem kellett.
- [21] A Kúria a felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetékről a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2019. június 3.

Dr. Szabó Klára s.k. a tanács elnöke, Dr. Vasady Loránt Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró